

“CHO‘QINTIRGAN OTA” ASARIDA SADOQAT VA XIYONAT TUSHUNCHALARINING TALQINI

Samarqand davlat Pedagogika instituti

akademik litseyi ijtimoiy-gumanitar fanlar yo‘nalishi

*105-guruh o‘quvchisi- **Ermamatova Ruxshonabonu***

Annotatsiya. Ushbu maqolada Mario Pyuzoning “Cho‘qintirgan ota” asarida aks etgan sadoqat va xiyonat tushunchalarining badiiy talqini tahlil qilinadi. Asarda Don Korleone va uning atrofidagi qahramonlar taqdiri misolida insoniy munosabatlar, oilaviy qadriyatlar, ishonch, do‘stlik, jasorat, mas’uliyat va xiyonat kabi tushunchalarning mazmun-mohiyati yoritiladi. Shuningdek, qahramonlarning xatti-harakatlari orqali sadoqatning inson hayotidagi o‘rni hamda xiyonatning shaxsiy va ijtimoiy munosabatlarga ta’siri ochib beriladi. Maqolada asarning o‘quvchi dunyoqarashiga ta’siri, undan olinadigan hayotiy saboqlar va insoniy qadriyatlarning ahamiyati ham tahlil etilgan.

Kalit so‘zlar: Mario Pyuzo, “Cho‘qintirgan ota”, Don Korleone, sadoqat, xiyonat, ishonch, insoniy munosabatlar, oilaviy qadriyatlar, do‘stlik, jasorat, mas’uliyat, adabiy tahlil, qahramonlar xarakteri, hayotiy saboqlar.

Har bir insonning hayotida qalbida chuqur iz qoldirgan kitobi bo‘ladi. Ba’zi kitoblar bizga yangi bilimlar beradi. Ayrimlari esa bizni go‘yo uyquda uyg‘otganday bo‘ladi. Ular bizni yangi hayot va yangi maqsadlar sari yetaklaydi. Men uchun shunday kitoblardan biri “Cho‘qintirgan ota” asaridir.

“Cho‘qintirgan ota” mashhur italyan-amerikalik yozuvchi Mario Pyuzo qalamiga mansub. Asar jiddiy va shohona voqealar asosida yozilgan ko‘rinsa-da, asar mazmunida chuqur hayotiy fikrlar mujassam. “Cho‘qintirgan ota”ning, ya’ni Don Korleonening siyosiy va iqtisodiy barqarorligi tufayli hayoti davomida har xil insonlarga duch keladi. Don Korleonening yaxshiliklari, odamiyliklari va yordamlari kun kelib sadoqat va xiyonatga yuz tutadi. Don Korleonening do‘stlari, eng ishongan va qadrlagan, qo‘l ostidagi

ishchilari tomonidan ham xiyonatga uchraydi. U juda ogʻriqli yoʻqotishlarni boshidan oʻtkazadi.

Dushmanlari tomonidan qattiq zarba oladi. Uni oʻldirish uchun harakatda boʻlgan dushmanlari unga tuzoq qoʻyib, uni otib ketishadi. Uning ahvoli ogʻirligidan foydalanib, Don Korleonening siyosatining asosiy tayanchi hisoblangan toʻngʻich oʻgʻli Sonni Korleone singlisi orqali tuzoqqa tushirib, oʻldirib ketishadi. Uning ikkinchi oʻgʻli Fredo Korleonening layoqatsizligi va masʼuliyatsizligi otasini doim ranjitib kelgan, shuning uchun Don Korleone siyosatini unga ishona olmas edi.

Shu tariqa, otasining qasosini olish uchun uning kenja oʻgʻli Maykl Korleone dushmanlari — politsiya xodimi kapitan Makkloskiy va Solozzoni oʻldiradi va Sitsiliyaga ketishga majbur boʻladi. Shunday qilib, Don Korleonening doʻstlari ham doim undan xabardor boʻlib turadi, garchi bu xavfli boʻlsa-da. Bu asar orqali doʻstlik, jasorat, insoniylik va xiyonat haqida koʻplab saboqlar beradi.

Bu kitob menga, avvalo, kichik narsalar ham hayotda katta rol oʻynashi, ortida katta maʼno boʻlishi, har bir narsaga eʼtiborli va masʼuliyatli boʻlish hayotimizdagi eng muhim qism ekanligini oʻrgatdi. Asarni oʻqish davomida ayrim voqealar haqida koʻp oʻyladim. Hatto, asar qahramonlari orasida yashadim ham. Bu asar orqali men koʻproq hayotda ishonch, jasorat va masʼuliyatning qanchalik muhim ekanligini his qildim.

Menimcha, yaxshi kitob faqatgina oʻqib tugatiladigan asar emas, balki u inson qalbida chuqur iz qoldirgan, uni oʻylashga va baʼzan hayotga boshqacha nuqtayi nazar bilan qarashga undaydigan asardir. “Choʻqintirgan ota” ham men uchun shunday asarlardan biridir.

Kitobdan olgan eng muhim saboqlarimdan biri bu — inson oʻzi qadrlaydigan narsalari va insonlari oldida kuchli va masʼuliyatli boʻlishi kerak ekanligi. Bundan tashqari, ishonch hayotimizdagi eng qimmatli boyliklardan biri ekanligini angladim.

Xulosa qilib aytganda, “Choʻqintirgan ota” men uchun oddiy bir kitob yoki asar emas. U menga yangi fikrlar, hayotiy taassurotlar, bilim va koʻnikmalar berdi. Men bu asarni sevib oʻqidim va kelajakda yana oʻqishni istayman.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Mario Pyuzo. “Cho‘qintirgan ota”. 1969.
2. “Cho‘qintirgan ota” badiiy filmi.
3. “Cho‘qintirgan ota” asarining qahramonlari va syujeti haqidagi adabiy tahliliy materiallar.
4. Jahon adabiyoti va kino san’ati ilmiy-ma’rifiy manbalari.
5. Adabiy ensiklopedik va elektron manbalar.
6. **Karimov N. Jahon adabiyoti: XX asr adabiyoti.** — Toshkent: O‘zbekiston, 2015.
7. **Quronov D. Adabiyotshunoslikka kirish.** — Toshkent: Akademnashr, 2007